

Силабус курсу: **Правові системи сучасності**

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань - D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність - D9 Міжнародне право
Освітньо-професійна програма – «Міжнародне право»

Розклад занять: згідно розкладу
Консультації: згідно розкладу, каб. 5314

Рік навчання: I, семестр: II

Кількість кредитів: 4, мова викладання: українська

Керівник курсу:

доктор філософії з права, доцент кафедри адміністративного права та судочинства

Іванюк Вікторія Дмитрівна

Контактна інформація **Email: v.ivaniuk@wunu.edu.ua, каб. 5314**

Опис дисципліни

«Правові системи сучасності» є дисципліною, яка спрямована на підготовку фахівців у сфері міжнародного права. Студенти отримують теоретичні знання і практичні навички, що стосуються: загальних закономірностей зародження та еволюційного розвитку правових систем; виокремлення та аналізу філософських, теоретичних правових засад правової системи певної країни, адаптації їх стосовно конкретних особливостей вітчизняної правової системи; проведення ґрунтовного порівняльного аналізу конкретної правової ситуації в умовах різних систем права; застосування джерел права, що належать до різних правових систем та орієнтування в особливостях правил юридичної техніки.

Після завершення вивчення дисципліни «Правові системи сучасності» студенти: знатимуть нормативні положення, доктрини і принципи функціонування міжнародної і національних правових систем, зможуть здійснювати на цій основі аналіз та кваліфікацію правових явищ, застосовувати міжнародно-правові норми та принципи в національній правовій системі; зможуть здійснювати порівняльний аналіз правових систем, оцінювати і аргументувати їхні недоліки та переваги, знаходити і тлумачити релевантне іноземне законодавство, надавати консультації щодо його змісту і практики застосування, оцінювати та мінімізувати ризики юридично значущих дій з урахуванням множинності правових систем і юрисдикцій; зможуть застосовувати сучасні наукові досягнення у сфері міжнародного права, права Європейського Союзу та національного права, інтерпретувати результати наукових досліджень та використовувати їх у практичній професійній діяльності; зможуть передбачати наслідки юридично значущих дій і рішень для окремих фізичних, юридичних осіб і держави.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	Правова система: поняття і структура.	Знати: поняття «система права» і «правова система», структуру правової системи та її елементи, поняття джерела права, класифікацію джерел права за різними критеріями.	Поточне опитування
2 / 2	Класифікація правових систем сучасності.	Розуміти: критерії класифікації правових систем, різні підходи до класифікації правових систем (Р. Давид; К. Цвайгерт, Г. Кьотц; М. Глендон, М. Гордон, К. Осаке; Ю. Тихомиров, М. Марченко, А. Саїдов).	Поточне опитування
4 / 4	Особливості та характерні риси основних правових систем сучасності.	Знати: загальні риси романо-германського, англо-американського, релігійного та традиційного типів правових систем сучасності, їх взаємодію та трансформацію.	Поточне опитування
2 / 2	Глобальні тенденції еволюції правових систем.	Аналізувати зміни правової культури, право реалізації правової свідомості українського суспільства в умовах розвитку правової системи країни.	Поточне опитування
2 / 2	Значення правового звичаю в основних правових системах.	Розуміти: звичай як джерело права, місце правового звичаю серед інших джерел романо-германської правової сім'ї, шляхи легітимації звичаю державою.	Поточне опитування
2 / 2	Роль судової практики в романо-германському, англосаксонському та мусульманському праві.	Знати: судову практику в романо-германській правовій сім'ї, особливості правотворчої діяльності судів, прецедент як джерело права в англосаксонській правовій сім'ї, інститут перегляду (скасування) прецеденту.	Поточне опитування
4 / 4	Закон як джерело права в основних правових системах.	Розуміти: роль закону в романо-германській та англо-американській правових сім'ях, нормативно-правові акти та критерії їх класифікації, систему законодавства, кодифікацію.	Тести, опитування
2 / 2	Правова доктрина в романо-германському, англосаксонському та мусульманському праві.	Знати: поняття правової доктрини, її місце в системі джерел романо-германського права, роль глосаторів та коментаторів у рецепції римського права, вплив доктрини на законотворчість та правозастосування.	Поточне опитування
2 / 2	Правові системи, наближені до романо-германської	Ознайомитись із: особливостями скандинавського права, що наближають його до романо-германської правової сім'ї, датський та шведський напрямки у розвитку скандинавського права, латиноамериканські правові	Поточне опитування

	(континентальної) правової сім'ї.	системи.	
2 / 2	Релігійні правові системи.	Знати: багатофункціональний характер релігійних правових систем, іудейське право, риси, що відрізняють його від інших релігійних правових систем, а індуське право, канонічне право та його джерела.	Поточне опитування
2 / 2	Традиційні правові системи.	Ознайомитись із: правовою системою Китаю, її особливостями, основними засадами китайського права, правовими системами країн Африки.	Поточне опитування
2 / 2	Змішані правові системи.	Знати: проблеми класифікації змішаних правових систем, країни, що відносяться до змішаної правової системи, їх загальну характеристику на прикладі В'єтнаму, Таїланду, Сінгапуру.	Поточне опитування
2 / 2	Типологічні особливості правової системи України.	Розуміти: основні риси постсоціалістичних правових систем, особливості нормативно-правових актів, процес зближення правової системи України з романо-германською правовою сім'єю.	Поточне опитування

Літературні джерела

1. Ivaniuk V. Amendments to the Constitution: Comparative Legal Aspects. In legibus fundamentum rei publicae. Collection of Scientific Papers of the Comparative Research Platform 2023/ redakcja naukowa Marcin Wielec, Paweł Sobczyk, Bartłomiej Oręziak. Warszawa: Wydawnictwo Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości, 2025, pp. 449-496. ISBN 978-83-67149-75-4
2. Hudson J. The Formation of the English Common Law: Law and Society in England from King Alfred to Magna Carta. Abingdon; New York : Routledge, 2018. 252 p.
3. Полатайко І.В. Втілення правової ідеології у правових системах сучасності: теоретико-правова характеристика: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. ПВНЗ «Університет Короля Данила». Івано-Франківськ, 2018. 193 с.
4. Риндюк В. І., Гришко О. М. Система права та законодавство: до питання співвідношення понять. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2022. № 1. С. 36-41.
5. Сікорський О. П., Зільник А. Ю. Судовий прецедент у країнах романо-германської правової сім'ї. Наукові записки. Серія: Право. 2019. Випуск 7. С. 183-186.
6. Чернілевський Віктор. Окремі питання вдосконалення правової системи України. Підприємство, господарство і право. 2019. № 7. С. 167-171.

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1: 1) поточне оцінювання (оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять); 2) підсумкова письмова робота.	20
Змістовий модуль 2: 1) поточне оцінювання (оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять); 2) підсумкова письмова робота.	20
Змістовий модуль 3: тренінг (оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань тренінгу).	5
Змістовий модуль 4: самостійна робота (оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи блоку 1 і 2)	15
Екзамен: 1) теоретичні питання = 40 балів; 2) тестові завдання = 40 балів; 3) задача = 20 балів.	40

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (excellent)
85-89	добре	B (very good)
75-84		C (good)
65-74	задовільно	D (satisfactory)
60-64	достатньо	E (enough)
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	FX (non-satisfactory with possibility of repeated passing)
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F